

Complexnummer: 509364

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Bunkercomplex Zuidduinen

Aantal complexonderdelen

7

Monumentnummers van complexonderdelen

509342, 509365, 509366, 509367, 509368, 509369, 509370

Woonplaats

Katwijk

Gemeente

Katwijk

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Sportlaan 20 A, 2225 JN te Katwijk

Complexomschrijving

Inleiding

Het BUNKERCOMPLEX Zuidduinen (Bureau Registratie Verdedigingswerken-nummers Katwijk A38 t/m 60) werd aan het begin van de Tweede Wereldoorlog in opdracht van de Duitse bezetter gebouwd en maakte onderdeel uit van de Atlantikwall die van Noorwegen tot de Golf van Biskaje langs de Noordzee liep als Neue Westwall ten opzichte van de oudere langs de Duitse westgrens aangelegde Westwall.

Het complex omvat de volgende onderdelen:

1. twee GEVECHTSSCHUILPLAATSEN (Doppelgruppenunterstand A40 en A 51), zie voor omschrijving bij complexonderdeel met monumentnummer 509342;
2. een COMMANDOPOST (Bataillons- oder Regiments Gefechtsstand A46) annex KANTOOR (A47), de MARINE ARTILLERIE COMMANDOPOST (Marinekommandostand A44) met bijbehorende verbindende GANG (A46a), zie voor omschrijving bij complexonderdeel met monumentnummer 509365;
3. zes WOONSCHUILPLAATSEN (A41, A45, A49, A54, A57, A58), zie voor omschrijving bij complexonderdeel met monumentnummer 509366;

4. drie BERGPLAATSEN (A39, A48, A55), twee LEVENSMIDDELENPLAATSEN (A42, A50), twee dubbele WATERTANKBERGPLAATSEN (A43, A52), zie voor omschrijving bij complexonderdeel met monumentnummer 509367;
5. een GARAGE (A 56), zie voor omschrijving bij complexonderdeel met monumentnummer 509368 ;
6. een open GESCHUTSOPSTELLING (A59), zie voor omschrijving bij complexonderdeel met monumentnummer 509369;
7. een open GESCHUTSOPSTELLING met bijbehorende schuil- en bergplaatsen (een zogenaamde "Sonderkonstruktion" (A60)), zie voor omschrijving bij complexonderdeel met monumentnummer 509370.

Enkele van de complexonderdelen zijn door een netwerk van half-open loopgraven met elkaar verbonden.

NB In oorsprong behoorden tevens twee TOBRUKS (A38 en A53) tot het bunkercomplex. De A38 lag oorspronkelijk ten noordwesten van de Marine Artillerie Commandopost en was daarmee verbonden via een half-open loopgraaf. De A53 lag ten westen van de gevechtsschuilplaats A51.

Het bunkercomplex was onderdeel van Baupunkt 184, dat Stützpunkt XXXVI6 (een landverdedigingseenheid van enkele hectaren groot omgeven met een prikkeldraadversperring) bevatte, bestaande uit de Heeresküstenbatterie Katwijk-Alt (een kustbatterij gebouwd door de landmacht) en een marinecommandopost. Vanaf de late jaren vijftig tot medio jaren '90 was er een oorlogscommandopost en een verbindingspost van de Koninklijke Landmacht gevestigd. Dit verklaart de aanpassingen aan moderne NBC-oorlogsvoering (luchtfilters etc.) en de veranderingen in het interieur. De bunkers zijn in het najaar van 1995 dichtgezet met staal en kalkzandsteen.

De Stützpunktgruppe Katwijk was één van de defensieve-eenheden van de Atlantikwall in Nederland. Het terrein van Katwijk-Noordwijk besloeg ongeveer 10 bij 5 kilometer en telde een vliegveld (Valkenburg), twee kustbatterijen en een zware luchtafweerbatterij. Aan de zeezijde waren de boulevards van de dorpen Katwijk en Noordwijk afgeschermd met twee meter hoge tankmuren, terwijl aan de landzijde tal van hindernissen zijn gebouwd of gegraven. In de duingebieden vormden betonnen tankmuren, -gracht en en draketandhindernissen de verdedigingslijn, terwijl in het polderland bestaande watergangen en de Oude Rijn werden ingericht als continue natte tankhindernis. Het aantal zware bunkers bedroeg 98, voornamelijk onderdelen van de kust- en luchtafweerbatterijen.

Omschrijving

Het bunkercomplex Zuidduinen, uitgevoerd in gewapend beton en baksteen, is gelegen in het duingebied ten zuiden van Katwijk aan Zee, tussen het Provinciale Fietspad en het strand (tussen strandpaal 88 en 89). De complexonderdelen zijn gegroepeerd rondom een centrale grote bunker (commandoposten en kantoor) gedeeltelijk onder zand en gedeeltelijk goed zichtbaar. Tussen de complexonderdelen bevinden zich half-open en overdekte loopgraven. Aan de zuidkant van het complex bevindt zich een Sonderkonstruktion; dit is een afwijkend type dat alleen werd toegepast na toestemming van de bevelhebber van de genie, de "General der Pioniere und Festungen". Verder bevinden zich in het complex een aantal standaardtypen, de "Regelbauten" en een bunker van het "Westwall"-type (A46).

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het bunkercomplex is van algemeen belang wegens krijgs- en bouwhistorische waarde als representatief restant van de Atlantikwall, in opdracht van de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog langs de Nederlandse kust aangelegd en met verschillende typen, zowel in beton als in metselwerk uitgevoerd. Tevens van belang vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering en vanwege de hoge zeldzaamheid van de aanwezige "Sonder konstruktion" (in dit geval een open geschutsopstelling met gevechtsschuilplaatsen en munitiebergplaatsen) in zowel de Atlantikwall als in Nederland.

Voorts heeft het complex ensemblewaarden wegens de ruimtelijke en historisch-functionele samenhang van de complexonderdelen onderling, zowel als met de restanten van de kustbatterij Katwijk A 1 t/m 109, onderdeel van de Duitse Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied en de beeldbepalende situering in het duingebied van Katwijk.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509342

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 maart 1998
Kadaster deel/nr	82972/130

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Katwijk	Katwijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Katwijk aan Zee	Rijwielpad

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Katwijk	A			16370

*Omschrijving***

Inleiding

Twee identieke GEVECHTSSCHUILPLAATSEN A40 en A51 (25e, 25f), zogenaamde Doppelgruppenunterstanden, type R-502, in 1939 speciaal ontworpen voor de Westwall. De schuilplaatsen zijn via half-open gemetselde loopgraven verbonden met de centrale commandoposten. De bunker A51 ligt ten westen van de kantoorbunker en ten zuiden van de Marine Artillerie Commandopost. De bunker A40 ligt ten noorden van de commandopost.

Omschrijving

De zich gedeeltelijk onder het duin bevindende gevechtsschuilplaatsen van gewapend beton hebben een blinde voorgevel die aan de bovenzijde afgerond is. Achter de twee ijzeren toegangsdeuren met tralie's een trap naar beneden die naar een hal leidt. De twee hallen geven toegang tot de centraal gelegen gassluis. Via de gassluis zijn de twee met elkaar in verbinding staande wachruimten te bereiken. De rechter wachruimte geeft toegang tot de voormalige observatiekoepel, die aan de rechterkant (noordgevel) een halfronde muur heeft.

Waardering

Gevechtsschuilplaatsen van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als representatief restant van de Atlantikwall die de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog langs de Nederlandse kust heeft laten aanleggen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Gevechtsschuilplaatsen van algemeen architectuurhistorisch belang:

- als representatief voorbeeld van Duitse bunkerbouw in beton uit de Tweede Wereldoorlog.

Gevechtsschuilplaatsen van algemeen belang:

- vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

De ensemblewaarden van de gevechtsschuilplaatsen bestaan uit:

- de ruimtelijke en functionele samenhang van de complexonderdelen onderling zowel als met de restanten van de kustbatterij Katwijk A 1 t/m 109, onderdeel van de Duitse Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied;
- de beeldbepalende situering in het duingebied van Katwijk.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bomvrij militair object

Functie

Monumentnummer*: 509365

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 maart 1998
Kadaster deel/nr	82973/39

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Katwijk	Katwijk	Zuid-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Katwijk aan Zee	Rijwielpad

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Katwijk	A			16370

Omschrijving**

Inleiding

Het centrale gedeelte van het complex bestaat uit drie ondergrondse bunkers: het KANTOOR A47 (25d) met aangrenzend de COMMANDOPOST A46 (25b) (Bataillons- oder Regiments Gefechtsstand (R-117)), die behoort tot de zogenaamde Westwall-types, die speciaal werden ontworpen voor de Duitse westgrens. De MARINE ARTILLERIE COMMANDOPOST A44 (25a) (Marinekommandostand (M-152)) is een specifiek ontwerp voor de marine kust artillerie en ondergronds door een overdekte GANG A46a (25c) verbonden met de commandopost.

Inwendig zijn de ruimtes gemoderniseerd in verband met de functie van commandopost van de Koninklijke Landmacht.

Omschrijving

Het kantoor en de aan de noordzijde aangrenzende commandopost bevinden zich gedeeltelijk onder het duin.

De voorgevel (oost) van het kantoorgedeelte is opgetrokken in bruine baksteen. In die gevel bevinden zich recht gesloten vensteropeningen met rood geglazuurde bakstenen waterdorpels, stalen luiken en twee zware stalen toegangsdeuren. Indeling gevelwand van links naar rechts: drie openslaande vensters, deur, vijf openslaande vensters, twee lager geplaatste vensters met daarboven, op de verdieping, een verhoogd geplaatst venster met schuifluik en een deur.

Inwendig bestaat de kantoorbunker uit een serie vertrekken langs de voorgevel, die uitkomen op een parallel aan de gevel lopende gang. Ter hoogte van de zuidelijkste deur bevindt zich een gang haaks op de voorgevel, waarlangs aan de rechterzijde een serie toiletten en doucheruimten zijn gegroepeerd. Aan het eind van deze gang is aan de linkerzijde een stalen deur. Het rechtergedeelte van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de kantoorbunker heeft een verdieping, met o.a. een keuken met vensters aan de westzijde die uitkomen op een lichtschaft en een groot rechthoekig vertrek met vensters aan de voorzijde (oost). De gevel van de kantoorbunker is door vier bakstenen luchtbogen met de tegenoverliggende bakstenen muur verbonden.

De grotendeels blinde betonnen gevel van de commandopost bevat twee traliedeuren. Inwendig bestaat de bunker uit een aantal rechthoekige ruimten, met elkaar verbonden door middel van stalen deuren. Tussen de twee ingangsruidten bevindt zich een ruimte met luik, dat toegang geeft tot een kleine, mansdiepe kelder. In het zuidelijke gedeelte van de bunker bevindt zich de overdekte gang naar de Marine Artillerie Commandopost.

De blinde betonnen voorgevel (oost) van de Marine Artillerie Commandopost heeft één traliedeur. Aan de westzijde, met zicht op zee, bevindt zich een uitkijkpost, waarvan een gedeelte van de koepel met rechthoekige opening zichtbaar is. Inwendig zijn de rechthoekige ruimten gegroepeerd langs een onder twee haakse hoeken lopende gang. Het vertrek aan de linkerzijde van de gang geeft via een trap toegang tot de uitkijkpost.

Waardering

Commandopost, Kantoor en Marine Artillerie Commandopost en gang zijn van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als representatief restant van de Atlantikwall die de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog langs de Nederlandse kust heeft laten aanleggen.

Commandopost, Kantoor en Marine Artillerie Commandopost en gang zijn van algemeen architectuurhistorisch belang:

- als representatief voorbeeld van Duitse bunkerbouw uit de Tweede Wereldoorlog, zowel in beton als in metselwerk uitgevoerd.

Commandopost, Kantoor en Marine Artillerie Commandopost en gang zijn van algemeen belang:

- vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

De ensemblewaarden van de Commandopost, Kantoor en Marine Artillerie Commandopost en gang bestaan uit:

- de ruimtelijke en functionele samenhang van de complexonderdelen onderling zowel als met de restanten van de kustbatterij Katwijk A 1 t/m 109, onderdeel van de Duitse Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied.

- vanwege de beeldbepalende situering in het duingebied van Katwijk.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509366

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 maart 1998
Kadaster deel/nr	82973/32

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Katwijk	Katwijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Katwijk aan Zee	Rijwielpad

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Katwijk	A			16370

*Omschrijving***

Omschrijving

Het bunkercomplex bevat zes WOONSCHUILPLAATSEN A41, A45, A49, A54, A57 en A58 (25h t/m m) uitgevoerd in beton en baksteen, die alle grotendeels onder het duin liggen.

De woonschuilplaats A41 bevindt zich ten oosten van de gevechtschuilplaats A40. Aan de oostkant heeft deze bunker een bakstenen gevel met twee vensters met luiken. De ingang (west) is te bereiken via een trap en geeft toegang tot een rechthoekige hal. Om de hal zijn vier ruimten gegroepeerd.

De woonschuilplaats A49 is voorzien van een ontsmettingslokaal en bevindt zich ten oosten van de commandopost A44. Deze bunker heeft een bakstenen zuidgevel met drie dubbele vensters met luiken. De deur bevindt zich in de westgevel en geeft toegang tot een kleine hal. Vanuit de hal gaat een trap naar beneden, waar zich aan de linkerkant een rechthoekige ruimte met tongewelf bevindt (vermoedelijk het ontsmettingslokaal). Op de begane grond liggen achter de zuidgevel drie met elkaar verbonden vertrekken.

De woonschuilplaats A54 ligt ten zuidoosten van de kantoorbunker en is aan de noordzijde te bereiken via een overdekte loopgraaf. De bakstenen oostgevel heeft drie vensters met luiken en rechts een traliedeur voor de loopgraaf. Inwendig bestaat de bunker uit drie ruimten achter de oostgevel, die uitkomen op een vierkante hal. Aan de noordkant van de hal bevindt zich een trap naar de loopgraaf.

De woonschuilplaats A57 ligt ten noordoosten van de Sonderkonstruktion. Voor de bunker ligt een verdiepte gang, die aan weerszijden te bereiken is via een trap. De bakstenen oostgevel heeft in het midden twee vensters, geflankeerd door twee deuren en is door middel van vier luchtbogen met de tegenoverliggende muur verbonden. Inwendig bestaat de bunker uit twee rechthoekige met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

elkaar verbonden ruimten.

De woonschuilplaatsen A45 en A58 bestaan uit een rechthoekige ruimte. De A45 is uitgevoerd in beton en ligt tegenover de Marine Artillerie Commandopost, aan de oostzijde. De A58 ligt aan de noordkant naast de Sonderkonstruktion en is te bereiken via een betonnen trap.

Waardering

De woonschuilplaatsen zijn van cultuurhistorisch belang:

- als representatief restant van de Atlantikwall die de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog langs de Nederlandse kust heeft laten aanleggen.

De woonschuilplaatsen zijn van architectuurhistorisch belang:

- als representatief voorbeeld van Duitse bunkerbouw in beton en baksteen uit de Tweede Wereldoorlog.

De woonschuilplaatsen zijn van algemeen belang:

- vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, mat eriaalgebruik en detaillering.

De ensemblewaarden van de woonschuilplaatsen bestaan uit:

- de ruimtelijke en functionele samenhang van de complexonderdelen onderling zowel als met de restanten van de kustbatterij Katwijk A 1 t/m 109, onderdeel van de Duitse Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied;

- de beeldbepalende situering in het duingebied van Katwijk.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509367

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 maart 1998
Kadaster deel/nr	82973/29

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Katwijk	Katwijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Katwijk aan Zee	Rijwielpad

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Katwijk	A			16370

Omschrijving**

Omschrijving

Het bunkercomplex bevat drie BERGPLAATSEN A39, A48 en A55 (25 n,q en t), twee LEVENSMIDDELENBERGPLAATSEN A42 en A50 (25o en r) en twee dubbele WATERTANKBERGPLAATSEN A43 en A52 (25p en s), die alle grotendeels onder het duin liggen.

De bergplaats A39 is niet aangetroffen. De bergplaats A48 ligt tegenover de kantoorbunker aan de oostzijde en bestaat uit een rechthoekige ruimte, uitgevoerd in baksteen en gewapend beton. De bergplaats A55 ligt tegenover de garage aan de westkant en is eveneens gebouwd in baksteen en gewapend beton.

De levensmiddelenbergplaats A42 ligt naast de woonschuilplaats A41, aan de noordkant en is uitgevoerd in baksteen. Deze bergplaats is te bereiken via een trap en bestaat uit een rechthoekige ruimte met een tongewelf. De A50 is identiek aan de A42 en bevindt zich in het duin ten oosten van de kantoorbunker.

De dubbele watertankbergplaats A43 ligt ten oosten van de A41 en A42 en is gebouwd in baksteen. De bergplaats bestaat uit een rechthoekige ruimte met een dubbel tongewelf, waar de watertanks in gestaan hebben. De A52 is identiek aan de A43 en bevindt zich naast de kantoorbunker, aan de zuidkant.

Waardering

De bergplaatsen zijn van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als representatief restant van de Atlantikwall die de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog langs de Nederlandse kust heeft

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

laten aanleggen.

De bergplaatsen zijn van architectuurhistorisch belang:

- als representatief voorbeeld van Duitse bunkerbouw in beton en baksteen uit de Tweede Wereldoorlog.

De bergplaatsen zijn van algemeen belang:

- vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

De ensemblewaarden van de bergplaatsen bestaan uit:

- de ruimtelijke en functionele samenhang van de complexonderdelen onderling zowel als met de restanten van de kustbatterij Katwijk A 1 t/m 109, onderdeel van de Duitse Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied;

- de beeldbepalende situering in het duingebied van Katwijk.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

Monumentnummer*: 509368

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 maart 1998
Kadaster deel/nr 82973/26

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Katwijk Katwijk Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Katwijk aan Zee Rijwielpad

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Katwijk A 16370

Omschrijving**

Omschrijving

In baksteen opgetrokken GARAGE A56 (25w) bestaande uit een rechthoekige ruimte met tongewelf. De voorgevel (west) volgt de gebogen vorm van het duin en heeft een strek boven de opening. De garage bevindt zich ten westen van het fietspad en ten oosten van de bergplaats A55.

Waardering

De garage is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als representatief restant van de Atlantikwall die de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog langs de Nederlandse kust heeft laten aanleggen.

De garage is van architectuurhistorisch belang:

- als representatief voorbeeld van Duitse bunkerbouw in baksteen uit de Tweede Wereldoorlog.

De garage is van algemeen belang:

- vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

De ensemblewaarden van de garage bestaan uit:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de ruimtelijke en functionele samenhang van decomplexonderdelen onderling zowel als met de restanten van de kustbatterij Katwijk A 1 t/m 109, onderdeel van de Duitse Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied;
- de beeldbepalende situering in het duingebied van Katwijk.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509369

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 maart 1998
Kadaster deel/nr	82973/24

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Katwijk	Katwijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Katwijk aan Zee	Rijwielpad

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Katwijk	A			16370

*Omschrijving***

Omschrijving

De OPEN GESCHUTOPSTELLING A59 (25x) ligt naast de Sonderkonstruktion aan de noordkant. Deze in beton uitgevoerde ronde geschutopstelling is nog maar gedeeltelijk aanwezig.

Waardering

De open geschutopstelling is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als representatief restant van de Atlantikwall die de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog langs de Nederlandse kust heeft laten aanleggen.

De geschutopstelling is van architectuurhistorisch belang:

- als representatief voorbeeld van Duitse bunkerbouw in beton uit de Tweede Wereldoorlog.

De geschutopstelling is van algemeen belang:

- vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

De ensemblewaarden van de geschutopstelling bestaan uit:

- de ruimtelijke en functionele samenhang van de complexonderdelen onderling zowel als met de restanten van de kustbatterij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Katwijk A 1 t/m 109, onderdeel van de Duitse Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied;

- de beeldbepalende situering in het duingebied van Katwijk.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Stelling

Monumentnummer*: 509370

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 maart 1998
Kadaster deel/nr 82974/11

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Katwijk Katwijk Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Katwijk aan Zee Rijwielpad

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Katwijk A 16370

Omschrijving**

Inleiding

De combinatie van een OPEN GESCHUTOPSTELLING A60 (25g) met bijbehorende schuil- en bergplaatsen wordt zeer zelden aangetroffen en is aangeduid als een "Sonderkonstruktion". Deze Sonderkonstruktion is een samenstel van een "SK Bettung", een "Munitionsunterstand II" (R 607, een serie die in 1942 is ontworpen) en een "Gruppenunterstand" (R 621), die onderdak kon bieden aan een groep van 10 man. De geschutopstelling bevindt zich in het zuiden van het complex.

Omschrijving

De in gewapend beton uitgevoerde ronde, open geschutopstelling ligt centraal tussen gedeeltelijk onder het duin liggende bunkers en is vanuit die bunkers te bereiken. De bunker aan de rechterkant (noord) bestaat uit twee rechthoekige ruimten die in verbinding staan met twee parallel lopende gangen, die onderling weer verbonden zijn door een dwarsgang. De gang aan de oostkant heeft twee open ingangen, waarvan de linker, onder ijzeren latei, in directe verbinding staat met de geschutopstelling.

In de bunker aan de linkerkant (zuid) bevindt zich de Gruppenunterstand, die bestaat uit een rechthoekige wachtruimte, via een gassluis verbonden met een gang. Deze gang is via twee haaks erop lopende gangen verbonden met een lange gang aan de oostzijde, waarin zich de ingang en een trap naar de geschutopstelling bevinden.

Waardering

Geschutopstelling met schuil- en bergplaatsen van algemeen cultuurhistorisch belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als representatief restant van de Atlantikwall die de Duitse bezetter in de Tweede Wereldoorlog langs de Nederlandse kust heeft laten aanleggen.

Geschutopstelling met schuil- en bergplaatsen van algemeen architectuurhistorisch belang:

- als representatief voorbeeld van Duitse bunkerbouw in beton uit de Tweede Wereldoorlog.

Geschutopstelling met schuil- en bergplaatsen van algemeen belang:

- vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

De ensemblewaarden van de geschutopstelling met schuil- en bergplaatsen bestaan uit:

- de ruimtelijke en functionele samenhang van de complexonderdelen onderling zowel als met de restanten van de kustbatterij Katwijk A 1 t/m 109, onderdeel van de Duitse Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied;

- de beeldbepalende situering in het duingebied van Katwijk;

- vanwege de volstrekt specifieke combinatie van een open bedding met gevechtsschuilplaats en munitiebergplaats, die maar zelden in deze vorm in de Atlantikwall wordt aangetroffen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument